

**VAN'DA 2000–2003 YILLARI ARASINDA MEYDANA GELEN
İNTİHAR VE İNTİHAR GİRİŞİMLERİ: ÇEŞİTLİ
DEĞİŞKENLER AÇISINDAN BİR KARŞILAŞTIRMA**

**Suicides and Attempted Suicides between 2000 and 2003 in Van: An
Assessment of Suicides in Respect of Several Variants**

*Sema SANCAK**

Özet

Bu araştırma, durum saptamasına yönelik bir çalışmadır. Bu amaçla teorik çerçevede intihar ve intihar girişimi kavramının çeşitli disiplinlerle ilişkisi incelenmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmada, Van merkez ile ilçe ve köylerinde 2000–2003 yılları arasındaki intihar ve intihar girişimi olaylarının tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bu çalışmada kadın ve erkek intiharlarının karşılaştırması yapılarak, yaş, cinsiyet, intihar nedenleri, intihar türü, intihar şekli, medeni durum ve mesleki durum gibi değişkenler incelenmiştir.

Van'da 2000–2003 yılları arasında 268 kadın, intihar ve intihar girişimi tespit edilmiş, bu vakaların 80'i intihar, 188'i intihar girişimi olarak kayıtlara geçmiştir. Aynı tarihler arasında 163 erkek, intihar ve intihar girişimi tespit edilmiş, bu vakaların 71'i intihar, 92'si ise intihar girişimi olarak tespit edilmiştir.

İntihar ve intihar girişimlerinin, sosyal bir sorun olarak varlığını sürdürdüğü görülmektedir.

Anahtar kelimeler; İntihar, İntihar girişimi, Van kadın intiharı

* Uzman, Yüzüncü Yıl üniversitesi, Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi.

*Van'da 2000-2003 Yılları Arasında Meydana Gelen İntihar Ve İntihar Girişimleri:
Çeşitli Değişkenler Açısından Bir Karşılaştırma
(Suicides and Attempted Suicides between 2000 and 2003 in Van: An Assessment of
Suicides in Respect of Several Variants)*

Abstract

The purpose of this paper is to evaluate and discuss the recorded cases of suicides and attempted suicides. In the paper, suicides and attempted suicides have been studied by variables such as sex, age, marital status, occupation, and the reason of suicide, type of suicide and means of suicide.

A total of 268 women who committed suicide and attempted suicide have been reported between 2000 and 2003. Of them, 80 cases were recorded as suicides whereas 188 cases were attempted suicides. In comparison, during the same period, of the 163 recorded male cases, 71 cases resulted in death whereas 92 cases survived from the attempts.

Our research revealed that the suicide and attempted suicide cases have been on rise due to the traumatic social changes taken place in Van and in the Eastern Part of Anatolia Region in general. We concluded that this phenomenon needs further analysis in Turkey.

Keywords: Suicide, Attempted suicide, Suicide Van region

Giriş

İntihar; temelinde sosyal, psikolojik, kültürel, ekonomik ve siyasal süreçlerin yattığı kişisel bir olgudur. Bazı bilim adamları intihar olgusunu psikolojik nedenlere bağlarken, bazıları da sosyal nedenlere bağlamakta ve intiharla ilgili çeşitli tanımlar aktarmaktadır.

Arkun (1978: 25, 161)'un belirttiğine göre "kendini öldürme" anlamına gelen intihar tanımı oldukça karmaşıktır. İntiharı, psikanalitik açıdan ve psikodinamik faktörlerle açıklamaya çalışmış. Arkun, diğer faktörlerin de intihar frekanslarına etki ettiğini kabul etmiştir. Freud (akt. Arkun, 1978: 139), "Trauer Und Melancholie-Deuil Et Melancolie-Matem ve Melankoli" adlı yazısında, çöküntü halinin dinamiklerini ortaya çıkarmak yoluyla, intiharın psikanalitik açıklamasını denemiştir. Kişideki sadizmin çöküntü hallerinde kişinin kendine çevrildiğini ve "üstben tarafından terk edilen Ego'nun kendini koyuverip ölüme doğru gittiğini" ileri sürmekte ve bu açıklamanın melankoliklerin intiharı için geçerli olduğunu belirtmektedir.

A. Delmas ise (akt. Arkun, 1978: 137) "La Psycho-Pathologie Du Suicide" adlı kitabında, Durkheim ve Halbwachs'ın iddialarını çürütmektedir. İntiharda önemli olan noktaların insandaki ölüm isteği ve iradesi olduğunu belirtmektedir. Delmas'a göre, Durkheim ve diğer sosyologların görüşünün aksine, "intihar determinizmi kesinlikle kişisel bir determinizmdir. Kişi yaşamak olanağı varken ölümü seçer".

Gençtan, (2004: 153) intihar olgusunun gerçekleşmesinde üç etmeden söz edildiğini belirtmektedir; 1) intihar kavramına karşı toplumun grup olarak geliştirmiş olduğu tutum, 2) kişinin kendi dışından gelen zorlamalar, 3) Bu etmenlerin bireyin karakteri ve kişiliğiyle etkileşimi.

İntihar olgusunu psikolojik nedenlerle açıklamaya çalışan Köknel (1987: 399)'e göre intihar; saldırgan dürtüler, isteklerin bastırılması ve insanın kendi öz benliğine yönelmesi sonucu ortaya çıkan bir eylem biçimidir.

İntihar olgusunu sosyal nedenler bağlayan bilim adamları bu konuda çeşitli araştırmalar yaparak görüşlerini ortaya koymuşlardır.

E. Durkheim 1897'de yayınladığı "Le Suicide-Etude Sociologique" (İntihar- Toplum Bilimsel İnceleme) eserinde intiharın bireysel gibi görünse de, toplumsal bir olgu olduğunu kanıtlar ve intiharı "ölen kişi tarafından ölümlerle sonuçlanacağı bilinerek yapılan olumlu ya da olumsuz bir edimin doğrudan veya dolaylı sonucu her ölüm olayı"

olarak tanımlar. İntihar girişimini ise, “bu biçimde tanımlanan fakat ölüm sonucu doğmadan durdurulan edim” olarak tanımlar. Durkheim intiharı üçe ayırır.

Bencil intihar: Bireyin içinde yaşadığı toplum ve sosyal çevresiyle ilişkilerinin kopması sonucu, bütünleşmenin azaldığı durumlarda intiharların artmasıdır. Bireyin ailesine, dinsel inancına ve siyasi bağlılığına yoğunlaştığı zaman bu yoğunlaşma yaşama isteklerini güçlendirir ve intihar olayları azalır.

Elcil intihar: Bireyin içinde yaşadığı toplumla aşırı sosyal bütünleşmesinden kaynaklanan intiharlardır. Katı sosyal normlar çerçevesinde birey, yaşamına hiç düşünmeden son verebilir. İntiharı şeref kazandırıcı bir açıdan gören toplumlarda da bu durum fazla görülür. Japonya’da yapılan harakiri veya Hindistan’da kocası ölen kadının kendisini öldürmesi bu intihar şekline örnek gösterilebilir.

Anomik intihar: Bireyin düzeninin bozularak davranışlarında uyulacak ölçütlerin bulunmamasından kaynaklanır. Toplumda uyulacak kuralların bozulması, bireyin yaşantısındaki beklenmedik değişimlerin ortaya çıkması intihara neden olmaktadır. Durkheim, bu intihar tipine aniden zenginleşme ile boşanmayı örnek gösterir (2002: 6–8).

Durkheim’in ortaya koyduğu bu sonuçlar sonraki yıllarda yapılan birçok araştırmada da doğrulanmıştır. Günümüzde intihar olaylarının ekonomik bunalımlar sırasında arttığı, ülkelerin gelişme dönemlerinde ya da savaş gibi herkesin ortak bir amaç çevresinde toplandığı durumlarda azaldığı gözlemlenmiştir.

Londra’da 1956 yılında intiharı inceleyen Sainsbury, toplumdan kopma duygusunun bu olayların oluşumunda en önemli etmen olduğu kanısına varmıştır. 1958’de Hong Kong’daki intihar olaylarını incelemiş olan Yap ise bu kentteki intihar olgularının, özellikle kırsal bölgelerden göç etmiş kişiler arasında en yüksek oranda olduğunu saptayarak toplumsal etmenlerin önemini doğrulamıştır (akt. Gençtan, 2004: 154). Bu görüşler Durkheim’in görüşü ile aynı doğrultudadır.

Güçlü (2001: 4,5), intihar düşüncesini doğuran etmenlerin çoğunlukla ekonomik ya da kültürel boyutta olduğundan, intihar olgusunu tıbbın dar kapsamında ele almak bir anlamda intihar nedenlerini de yadsımış olmayı gündeme getirmekte olduğunu, bu bağlamda intihar nedenlerinin hiç birinin psikolojik veya psikiyatrik nedenlere dayanmadığını ifade ederek tamamen psikolojik nedenleri red etmektedir.

Çekirge (1996: 66) yazdığı “Niçin İntihar” adlı kitabında Markis Adasında yaşayan Eskimolar, Tanrı katında sonsuz mutluluğa erişmek, cennete gitmek için intiharın tek yol olduğuna inandıklarını; Nomade adını alan Eskimo kabilelerinde, intiharın toplumsal saygınlık simgesi sayıldığını belirtmiştir.

Ziyalar (1980: 267, 268)’da “Sosyal Psikiyatri” kitabında intiharın kalabalık şehirlerde ve apartman katlarında oturanlarda kasaba ve köylere nazaran daha yüksek olduğunu, sosyal seviye yükseldikçe intihar yüzdesinin arttığını ifade etmektedir.

1. Türkiye’de İntihar Oranları

Tablo 1. Türkiye’de Yaş, Cinsiyet ve Nedene Göre İntiharlar

Yaş Grubu		Hastalık	Aile Geçimsizliği	Geçim Zorluğu	Ticari boz.	Hissi İlişki	Öğrenim Bozukluğu	Diğer	Toplam
-15	Erkek	5	6	-	-	3	8	5	27
	Kadın	9	11	-	-	5	5	3	33
	Toplam	14	17	-	-	8	13	8	60
15-24	Erkek	95	91	39	7	139	23	29	423
	Kadın	78	174	16	-	107	17	26	418
	Toplam	173	265	55	7	246	40	55	841
25-34	Erkek	76	81	139	39	37	2	33	407
	Kadın	45	88	24	2	12	3	13	187
	Toplam	121	169	163	41	49	5	46	594
35-44	Erkek	61	56	134	54	3	-	10	318
	Kadın	39	36	18	-	4	1	2	100
	Toplam	100	92	152	54	7	1	12	418
45-54	Erkek	55	44	89	34	1	-	6	229
	Kadın	30	14	8	-	1	-	2	55
	Toplam	85	58	97	34	2	-	8	284
55-64	Erkek	57	14	41	11	1	-	8	132
	Kadın	34	11	4	-	-	-	1	50
	Toplam	91	25	45	11	1	-	9	182
65-74	Erkek	69	10	10	1	-	-	7	97
	Kadın	36	5	2	-	-	-	3	46
	Toplam	105	15	12	1	-	-	10	143
75+	Erkek	38	1	1	-	1	-	3	44
	Kadın	16	2	-	-	-	-	-	18
	Toplam	54	3	1	-	1	-	3	62
Toplam	Erkek	456	303	453	146	185	33	101	1677
	Kadın	287	341	72	2	129	26	50	907
	Toplam	743	644	525	148	314	59	151	2584

Kaynak: İntihar İstatistikleri 2001, Tuik matbaası, Ankara, 2003, s.44

*Van'da 2000-2003 Yılları Arasında Meydana Gelen İntihar Ve İntihar Girişimleri:
Çeşitli Değişkenler Açısından Bir Karşılaştırma
(Suicides and Attempted Suicides between 2000 and 2003 in Van: An Assessment of
Suicides in Respect of Several Variants)*

Türkiye'de TUİK' in (DİE) kayıtladığı, "Kaba İntihar Oranları" 1980'de 1.69, 1990'da 2.42 iken bu oran 2001'de 3.77'ye yükselmiştir (TUİK, 2001: 5). Tablo 1'de görüldüğü gibi Türkiye genelinde kadınlar erkeklerin yarısı kadar intihar etmişlerdir.

İntihar oranlarının bölgesel değişimi incelendiğinde Ege Bölgesi'nin yüz binde 5.34 ile en yüksek orana sahip olduğu, Karadeniz ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin ise 2.78 ile en düşük orana sahip olduğu görülmektedir (TUİK, 2001: 21).

İntihar edenlerin 15-34 yaş grubunda yoğunlaştığı ve kadınların erkeklere nazaran daha genç yaşta intihar ettiği gözlenmektedir. İntihar eden erkeklerin %51'i, kadınların ise %70'nin 35 yaşından küçük olduğu tespit edilmiştir.

Türkiye'de intihar edenlerden kullandığı yöntemler farklılık göstermektedir. Birinci sırayı kendini asarak, ikinci sırada ateşli silah, üçüncü sırayı kimyevi madde kullanarak intihar edenler almaktadır.

Türkiye'deki intihar nedenlerinden en önemlisi hastalıktır. İntihar nedenlerinden aile geçimsizliği ve geçim zorluğu ikinci ve üçüncü sırada yer almaktadır (TUİK, 2001: 5, 21, 22, 23, 24, 25).

İntihar olgusu hem dünyada hem de Türkiye'de hızla artış göstermektedir. Bu artışın farklı nedenleri olabileceği gibi, intihar oranları ülkeler arasında da farklılık göstermektedir.

Tablo 2. Seçilmiş Ülkelerde Kaba İntihar Hızları

Ülkeler	Yıl	Hız
Yunanistan	1990	35.0
Bulgaristan	1991	155.0
Macaristan	1990	365.0
Şili	1988	55.0
Meksika	1990	23.0
A.B.D.	1989	124.0
Fransa	1990	204.0
İngiltere	1991	80.0
İsveç	1990	187.0
İsviçre	1991	230.0
Danimarka	1991	226.0
Kanada	1990	128.0
Norveç	1990	157.0
Türkiye	1990	21.0

Tablo 2’de görüldüğü gibi, Türkiye’deki kaba intihar hızı, gelişmiş ülkelerin intihar hızları ile karşılaştırıldığında oldukça düşük olduğu görülmektedir.

Amerika Birleşik Devletleri’nde intiharın hızı, Türkiye’dekinin yaklaşık altı katı, Fransa’da yaklaşık on kat İsveç ve İsviçre’de yaklaşık on bir katı, Macaristan’da ise yaklaşık yirmi katı daha yüksektir. Seçilmiş ülkeler arasında yalnızca Yunanistan’ın (35,0), Meksika’nın (23,0), intihar hızının Türkiye’nin intihar hızına (21,0) yakın olduğunu tesbit edilmiştir (Koç & Albayrak, 1993: 56, 57). Öte yandan, Dünya’da olduğu gibi ülkemizde de intihar ve intihar girişimleri devamlı artış göstermektedir.

Dünya intihar istatistikleri incelendiğinde Türkiye bu istatistiklere göre 66. sırada bulunmaktadır. Diğer ülkelerle karşılaştırıldığında ülkemizin norm ve değerleri intiharın gizli kalmasını onaylarken, intihar istatistiklerinin sağlıklı tutulmamasını da beraberinde getirmektedir (Gürbüz, 2006;1).

2. Van’ın Sosyal Yapısı

Toplumun içinde bulunduğu koşullar ağırlaştıkça intihar olayları da artmaktadır. Toplumda meydana gelen durdurulamayan göçler ve büyük değişimler intiharları arttıran önemli nedenlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Van’ın nüfusunda 1996 yılında terör nedeniyle boşaltılan köylerin zorunlu göçmesi sonucunda son yıllarda büyük oranda artış olmuştur. Bu artış beraberinde çeşitli sosyal sorunları da getirmiştir. Köydeki sosyal yaşantı ile şehirdeki sosyal yaşantının birbirinden farklı olması göçen insanların, şehir hayatına uyum sağlamasını zorlaştırmıştır. Kent’e göçmek ekonomik olarak onları büyük sıkıntı içine sokmuştur. Köyünde hayvancılık yaparken, kentte işsiz kalmışlardır. Geleneksel geniş aile yapısına sahip olan bu insanlar ekonomik sıkıntılar içinde yaşamlarını sürdürmektedirler. Van’ın kırsal alanlarında yaşayan insanlar geleneksel geniş ailenin çoğunluğu oluşturduğu, geleneklerine son derece bağlı, bir aile hayatı sürmektedirler. Gençlik sorunlarının diğer sorunlarla birleşmesi, istenmeyen kötü sonuçlara yol açmaktadır.

3. Yöntem

Bu araştırmadan önce Batmanda meydana gelen intihar olayları hakkında çıkan bilimsel çalışmalar bu konuya dikkat çekmek açısından

önemliydi. Van' da böyle bir çalışmanın daha önce hiç yapılmadığını ancak kentimizde de intihar olaylarının çok yaşanması, Van kentinde intihar ve intihar girişimlerinin resmi kayıtlardaki durumunu ortaya koymak açısından böyle bir çalışmaya gerek duyulmuştur.

2000–2003 yılları arasında Van İl Emniyet Müdürlüğü ile Van İl Jandarma Alay Komutanlığı'nın kayıtlarında bulunan intihar ve intihar girişimleri vakaları incelenerek yapılmıştır. 2000–2003 yılları arasında Van Merkez'de meydana gelen intihar ve intihar girişimlerini tespit etmek amacıyla Van İl Emniyet Müdürlüğü'ne Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörlüğü aracılığı ile resmi yazıyla müracaat edilmiş, olumlu cevabın gelmesinden sonra, Van İl Emniyet Müdürlüğü'nde dört yılda meydana gelen ve kayıt altına alınan konuyla ilgili bütün vakalar incelemeye alınmıştır. 01.01.2000 tarih ile 3 Ekim 2003 tarihinde meydana gelen bütün vakalar araştırmaya dahil edilmiştir. Bilgisayar kayıtlarında bir hata olabileceği düşünülerek, anılan tarihler arasındaki bütün dosyalar tek tek incelemeye alınmış ve dosyaların içindeki intihar ve intihar girişimleri hikayeleri ile birlikte ele alınmıştır. Elde edilen bulguların SSPS ve SAS sonuçları alınmıştır.

Bu araştırmada kadın ve erkek intiharlarının, karşılaştırması yapılarak, tek tek yaş, cinsiyet, intihar nedenleri, intihar türü, intihar şekli, medeni durum ve mesleki durum değişkenleri incelenmiştir. Her parametre ile ilgili veriler tablolastırılarak yorumları yapılmıştır.

4. Bulgular

Van'da 2000–2003 yılları arasında 268 kadın intihar ve intihar girişimi vakası tespit edilmiştir. Bu vakaların 80'i intihar vakası, 188'i intihar girişimi olarak kayıtlara geçmiştir. Aynı tarihler arasında 163 erkek intihar ve intihar girişimi vakası tespit edilmiş, bu vakaların 71'i intihar vakası, 92'si ise intihar girişimi olarak rapor edilmiştir.

Yapılan incelemeler neticesinde, hastanelerde polis tarafından tutulan raporların detaylı bilgi vermediği görülmüştür. İntihar girişiminde bulunup, durumu ağır olanların daha sonra ölüp ölmediğine dair bir bilgi bulunmamaktadır. Bu tür uygulamalar sağlıklı bir değerlendirmenin yapılmasını zorlaştırmıştır.

4. 1. Yıllara Göre İntihar ve İntihar Girişimi

2000 yılından, 2003 yılına kadar intihar ve intihar girişiminde elde ettiğimiz bulgular Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Yıllara Göre İntihar ve İntihar Girişimi Dağılımı

Cinsiyeti	Olayın Türü	2000	%	2001	%	2002	%	2003	%	Toplam	%
Kadın	İntihar	21	31.8	24	26.9	16	26.6	19	35.8	80	29.9
	İntihar girişim	45	68.2	65	73.1	44	73.4	34	64.2	188	70.1
	Toplam	66	100	89	100	60	100	53	100	268	100
Erkek	İntihar	18	48.6	20	40.0	22	44.8	11	40.7	71	43.6
	İntihar girişim	19	51.4	30	60.0	27	55.2	16	59.3	92	56.4
	Toplam	37	100	50	100	49	100	27	100	163	100
Genel Toplam		103	23.9	139	32.3	109	25.3	80	18.6	431	100

2001 yılında en çok vaka yaşanmıştır. Ancak 200’den 2003’e doğru gidildikçe intihar ve intihar girişimde bir azalma görülmektedir. Çalışmamızda kadın intiharlarının (80), erkek intiharlarından (71) daha fazla olduğunu belirtmiştik. Tablo 4’de görüldüğü gibi, Van’da 2000–2003 yılları arasında intihar ve intihar girişiminde bulunanların cinsiyet durumlarına bakıldığında, intihar ve intihar girişiminde bulunanların çoğunluğunu kadınların oluşturduğu (%62,2) ortaya çıkmaktadır. Cinsiyet farklılığı göz önüne alındığında, 268 kadının 80’i (%18,6) intihar etmiş, 188 ise (%43,6) intihar girişiminde bulunmuştur. 163 erkeğin 71’i (%16,5) intihar etmiş, 92 ise (%21,3) intihar girişiminde bulunmuştur.

4.2. Yaş Durumu

Tablo 5’de görüldüğü gibi Van’da intihar ve intihar girişiminde bulunanlar içinde cinsiyet ayırım yapmadan, birinci sırayı 16–20 yaş grubu, ikinci sırayı 21–25 yaş grubu ve üçüncü sırayı da 26–30 yaş grubu almaktadır. Bu çalışmada intihar ve intihar girişimlerinin 15–30 yaş grubunda yoğunlaştığı görülmektedir. Bu yaş grubunda kadınların intihar ve intihar girişiminde, daha fazla eylemde buldukları ortaya çıkmaktadır.

Yaptığımız çalışmada intiharın gençlerde artmasına rağmen, yaşlılarda yok denecek kadar az olduğu (%3,2) görülmektedir. Bu durum yaşlılara değer verildiğini, saygı gösterildiğini intihar etmeleri için bir neden olmadığını göstermektedir.

Tablo 5. İntihar ve İntihar Girişiminde Bulunanların Yaş ve Cinsiyet Dağılımı

Olayın Türü	Cinsiyeti					Toplam	
	Yaş	Kadın	%	Erkek	%	Sayı	%
İntihar	15 ve altı	15	18.7	18	25.3	33	21.9
	16-20	33	41.3	14	19.8	47	31.1
	21-25	17	21.3	10	14.0	27	17.9
	26-30	7	8.7	7	9.9	14	9.2
	31-35	2	2.5	5	7.0	7	4.7
	36-40	5	6.2	4	5.6	9	5.9
	41-45	-	-	2	2.9	2	1.4
	45 ve üstü	1	1.3	11	15.4	12	7.9
Toplam		80	100	71	100	151	100
İntihar Girişimi	15 ve altı	19	10.0	6	6.7	25	8.8
	16-20	75	38.6	19	20.8	94	33.5
	21-25	49	25.0	33	35.8	82	29.2
	26-30	25	12.1	20	21.7	45	16.6
	31-35	8	9.0	8	8.7	16	5.6
	36-40	6	3.0	4	4.3	10	3.5
	41-45	5	2.0	1	1.0	6	2.1
45 ve üstü	1	0.3	1	1.0	2	0.7	
Toplam		188	100	92	100	280	100
Genel Toplam		268	62.0	163	38.0	431	100

Genel anlamda ülkemizde, özel olarak bölgemizde ve Van'da kültür ve geleneksel aile yapısından kaynaklanan, yaşlılara saygı duyulması, sahip çıkılması intihar ve intihar girişiminin az olmasını düşündürmektedir.

4.3. Cinsiyet Durumu

Tablo 6. İntihar ve İntihar Girişiminde Bulunanların Cinsiyeti

Olay Türü	Cinsiyet				Toplam	
	Kadın		Erkek		Sayı	%
	Sayı	%	Sayı	%		
İntihar	80	18.6	71	16.5	151	35.0
İntihar girişimi	188	43.6	92	21.3	280	65.0
Toplam	268	62.2	163	37.8	431	100

4. 4. İntihar ve İntihar Girişimi Nedenleri

Van'da 2000-2003 yılları arasında meydana gelen intihar ve intihar girişimi vakalarının bildirilen en önemli sebebi Tablo 7'de görüldüğü gibi ruhi bunalımdır. Aile geçimsizliği ikinci sırada görülmektedir. İntihar ve intihar girişimi nedeni bilinmeyenler oldukça fazla görülmektedir. Resmi kayıtlarda bu bölümde "bilinmiyor" ifadesi

yer almıştır. Van'da kadın intiharlarının ve intihar girişimlerinin fazla olması, Doğu Anadolu bölgesinin ve Van'ın özellikle kırsal kesiminde geleneksel geniş ailenin devam etmesi, kızların dışarı çıkmaması, okula gitmemesi, küçük yaşta evlendirilmesi gibi sosyal yapının kapalılığından kaynaklandığını düşündürmektedir.

Tablo 7. Kayıtlardaki İntihar ve İntihar Girişimi Nedeni

İntiharın nedeni		Olayın türü				Toplam	
		İntihar		Girişim			
		Sayı	%	Sayı	%	sayı	%
Kadın	Ruhi bunalım	43	53.7	73	38.9	116	43.6
	Aile geçimsizliği	16	20	55	29.3	71	26.4
	Bilinmiyor	12	15	10	5.4	22	8.2
	Psikolojik	4	5	30	15.9	34	12.6
	Ekonomik	1	1.2	2	1.0	3	1.1
	Duygusal ilişkiler	1	1.2	8	4.2	9	3.3
	Sağlık	2	2.5	4	2.1	6	2.2
	Eğitim	-	-	5	2.7	5	1.9
	Namus	1	1.2	1	0.5	2	0.7
	Toplam	80	100	188	100	268	100
Erkek	Ruhi bunalım	27	38	29	32.2	56	34.9
	Aile geçimsizliği	5	7.4	13	14.4	18	11.1
	Bilinmiyor	20	28	23	25.6	43	26.9
	Psikolojik	9	12.6	6	6.7	15	9.3
	Ekonomik	7	9.8	8	8.9	15	9.3
	Duygusal ilişkiler	1	1.4	7	7.8	8	4.9
	Sağlık	1	1.4	2	2.2	3	1.8
	Eğitim	1	1.4	2	2.2	3	1.8
	Namus	-	-	-	-	-	-
	Toplam	71	100	90	100	161	100

İntihar girişiminin fazla görülmesinin bir başka sebebi ise Van Emniyet Müdürlüğü kayıtlarında “intihar girişiminde bulunmuştur, durumu ağırdır” tespitleri ile izlenmesi bırakılanların yaşayıp yaşamadıklarının bilinmemesidir. Bu durum, intihar sayılarının kesin tespitini zorlamaktadır.

4. 5. Medeni Hal

Çalışmamızda intihar ve intihar girişimi kadın ve erkekte, evlilere nazaran bekârlarda daha fazla bulunmuştur. Diğer çalışmalarla

*Van'da 2000-2003 Yılları Arasında Meydana Gelen İntihar Ve İntihar Girişimleri:
Çeşitli Değişkenler Açısından Bir Karşılaştırma
(Suicides and Attempted Suicides between 2000 and 2003 in Van: An Assessment of
Suicides in Respect of Several Variants)*

benzer sonuçlar ortaya çıkmıştır. Kadınlarda eşinden boşanmış ya da eşi ölmüş olanların intiharına ve intihar girişimlerine rastlanmamıştır.

Tablo 8. İntihar ve İntihar Girişiminde Bulunanların Medeni Hal Durumları

Cinsiyet		Olay türü				Toplam	
		İntihar		İntihar girişim			
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadın	Evli	37	46.2	85	45.2	122	46.0
	Bekâr	43	53.8	103	54.8	146	54.0
	Dul	-	-	-	-	-	-
	Toplam	80	100	188	100	268	100
Erkek	Evli	30	42.2	37	40.2	67	41.1
	Bekar	40	56.2	52	56.5	92	56.4
	Dul	1	1.6	3	3.3	4	2.5
	Toplam	71	100	92	100	163	100
Toplam		151	35.1	280	64.9	431	100

4. 6. Meslek Dağılımı

Tablo 9. İntihar ve İntihar Girişiminde Bulunanların Meslek Dağılımı

Cinsiyeti		Olayın türü		Toplam
		İntihar	İntihar girişimi	
Kadın	Ev kızı	14	48	62
	Ev hanımı	16	65	81
	Memur	-	8	8
	Öğrenci	1	23	24
	Serbest	-	2	2
	Toplam	31	146	177
Erkek	Memur	5	14	19
	Öğrenci	5	21	26
	Emekli	2	-	2
	Serbest	31	24	55
	İşsiz	2	12	14
	Mülteci	-	4	4
	Çiftçi	16	8	24
	Toplam	61	83	144

İntihar ve intihar girişiminde bulunanlardan toplam 431 kişinin resmi kayıtlarda mevcutken, bunların 110'nun mesleki bilgi kayıtları

bulunmamıştır (%25,5). Bunları “belli olmayanlar” grubunda toplamayı uygun bulduk. Kayıtlarda “ev hanımı” veya “ev kızı” nitelendirmeleri de meslek grubu içinde yer aldığından, bu konudaki ilgili bilgilere bu bölümde yer verilmiştir. Kadınlarda intihar (16 kişi) ve intihar girişiminde (65 kişi) bulunanların en yüksek oranlarını ev hanımları, daha sonra ev kızları almaktadır.

Erkeklerde serbest çalışan 55 kişiden 31’i ölümle sonuçlanan intihar, 24’ü de intihar girişiminde bulunmuştur. Erkeklerde intihar edenlerden serbest çalışan (31 kişi), çiftçi (16 kişi) ilk iki sırayı alırken; intihar girişiminde bulunanlardan, serbest çalışan (24) ve öğrenci (21) ilk iki sırayı almaktadır. İşsizliğin getirdiği düşük sosyo-ekonomik koşullar, gelecek kaygısı, erkekler de intihar ve intihar girişimini arttıran etkenler olarak tartışılmalıdır.

4.7. İntihar ve İntihar Girişimi Yöntemleri

Van’da 2000–2003 yılları arasında meydana gelen intihar vakalarında kadınlar ve erkeklerin çoğunluğu, kendini asarak ve ateşli silah kullanarak intihar etmişlerdir.

Tablo 10’da görüldüğü gibi, Van’da 2000–2003 yılları arasında meydana gelen kadın intihar girişiminde en çok ilaç, kimyevi madde ve kesici alet kullanıldığı görülmektedir. Erkeklerin intihar girişiminde kullandıkları yöntemlerin de, kadınların kullandıkları yöntemle aynıdır (ilaç içme, kimyevi madde, kesici alet).

Yaşanan yerin özelliğine göre seçilen yöntemlerde de farklılıklar görülmektedir.

Tablo 10. İntihar ve İntihar Girişiminde Kullanılan Yöntemler

Kadın		Olayın yöntemi		Toplam
		İntihar	İntihar girişimi	
İntihar Yöntemi	İlaç içerek	1	122	123
	Kimyevi madde içerek	-	37	37
	Kendini asarak	47	3	50
	Ateşli silah kullanarak	28	6	34
	Kesici alet kullanarak	-	16	16
	Yüksekten atlayarak	2	2	4
	Kendini yakarak	1	1	2
	Suda boğularak	1	1	2
	Toplam	80	188	268

*Van'da 2000-2003 Yılları Arasında Meydana Gelen İntihar Ve İntihar Girişimleri:
Çeşitli Değişkenler Açısından Bir Karşılaştırma
(Suicides and Attempted Suicides between 2000 and 2003 in Van: An Assessment of
Suicides in Respect of Several Variants)*

Erkek		İntihar	İntihar girişimi	Toplam
İntihar Yöntemi	İlaç içerek	1	47	48
	Kimyevi madde içerek	-	13	13
	Kendini asarak	44	6	50
	Ateşli silah kullanarak	26	5	31
	Kesici alet kullanarak	-	12	12
	Yüksekten atlayarak	-	3	3
	Kendini yakarak	-	6	6
	Toplam	71	92	163

5.8. Yaş ve Yerleşim Yerine Göre İntihar ve İntihar Girişimi

Tablo 11. Yaş Ve Yerleşim Yerine Göre İntihar Ve İntihar Girişimi

Yaş Kadın	Olayın meydana geldiği yer						Toplam		
	Kent	%	Kasaba	%	Köy	%	Sayı	%	
15-altı intihar	4	5.	1	1.2	10	12.5	15	18.8	
İntihar girişimi	8	4.2	4	2.1	7	3.7	19	10.1	
16-20 intihar	4	5.	10	12.5	19	23.7	33	41.2	
İntihar girişimi	48	25.5	10	5.3	17	9.0	75	39.9	
21-25 intihar	6	7.5	1	1.2	10	12.5	17	21.2	
İntihar girişimi	35	18.6	5	2.6	9	4.7	49	26.0	
26-30 intihar	1	1.2	1	1.2	5	6.2	7	8.8	
İntihar girişimi	17	9.0	4	2.1	4	2.1	25	13.2	
31-35 intihar	1	1.2	---	---	1	1.2	2	2.5	
İntihar girişimi	7	3.7	1	0.5	---	---	8	4.2	
36-40 intihar	2	2.5	1	2.5	2	2.5	5	6.2	
İntihar girişimi	5	2.6	0	---	1	0.5	6	3.1	
41-45 intihar	---	---	---	---	---	---	---	---	
İntihar girişimi	4	2.1	---	---	1	0.5	5	2.8	
45 ve üstü intihar	---	---	---	1.2	1	1.2	1	1.2	
İntihar girişimi	---	---	1	0.5	---	---	1	0.6	
Toplam	İntihar	18	22.4	14	19.8	48	59.8	80	100
	İntihar girişimi	124	65.7	25	13.1	39	20.5	188	100
Genel Toplam								268	62.2

Erkek	Olayın meydana geldiği yer						Toplam		
	Kent	%	Kasaba	%	Köy	%	Sayı	%	
15 altı intihar	1	1.4	2	2.8	15	21.1	18	25.2	
İntihar girişimi	4	4.3	2	2.1	---	---	6	6.5	
16-20 intihar	3	4.2	5	5.	6	8.4	14	18.7	
İntihar girişimi	11	11.9	5	5.4	3	3.2	19	20.7	
21-25 intihar	2	2.8	2	2.8	6	8.4	10	14.0	
İntihar girişimi	23	25.	4	4.3	6	6.5	33	35.9	
26-30 intihar	3	4.2	1	1.4	3	4.2	7	9.7	
İntihar girişimi	13	14.1	4	4.3	3	3.2	20	21.8	
31-35 intihar	2	2.8	1	1.4	2	2.8	5	7.0	
İntihar girişimi	5	5.4	3	3.2	---	---	8	8.7	
36-40 intihar	2	2.8	1	1.4	1	1.4	4	5.5	
İntihar girişimi	4	4.3	---	1.	---	---	4	4.3	
41-45 intihar	---	---	2	2.8	---	---	2	5.5	
İntihar girişimi	1	1.	---	---	---	---	1	1.0	
45 ve üstü intihar	6	8.4	1	1.4	4	5.6	11	14.4	
İntihar girişimi	---	---	1	---	---	---	1	1.0	
Toplam	İntihar	19	26.6	15	19.6	37	51.9	71	100
	İntihar girişimi	61	66.	19	20.3	12	12.9	92	100
Genel Toplam								163	37.8
								431	100

Tablo 11’de köylerde özellikle 15-25 yaş grubunda intihar vakaları yüksek bulunmuştur (80 kadın intiharının 48 tanesi köylerde gerçekleşmiştir).

2000-2003 yılları arasında cinsiyet farkı gözetilmeden Tablo 11’e bakıldığında 15 ve altı yaş grubundaki intiharın kent ve kasabaya göre köylerde fazla bulunması düşündürücüdür. Bu grupta kadınlarda, kentte 4, kasabada 1, köyde ise 10 intihar olayı olurken; bu sayılan kentte 1, kasabada 2, köyde ise 15’tir. Yukarıdaki sayılardan intihar eyleminin köylerde daha çok “gerçek intihar” eylemi biçimini aldığını, diğer bir deyişle, köyde “ölmek için” eylemi gerçekleştirdiklerini söyleyebiliriz. İntihar girişiminde bulunan kadınlarda, kent ile köy(15- altı yaş grubunda) arasında fazla bir fark görülmezken, bu yaş grubunda(15- altı) erkeklerde intihar girişimine hiç rastlanmamıştır.

45 yaş ve üstü yaş grubunda, üç yerleşim yerinde de kadınlarda intihar 1 kişi iken, erkeklerde toplam 11 vaka gerçekleşmiştir.

5. Genel Değerlendirme ve Sonuç

Van'da 2000–2003 yılları arasında meydana gelen intihar ve intihar girişimine ilişkin genel durumu ortaya çıkarmak amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada cinsiyet, yaş, meslek grupları kategorileri karşılaştırılmıştır. Van'ın kent merkezine ait bilgiler Van Emniyet Müdürlüğünden, kasaba ve köylere ait bilgiler İl Jandarma Alay Komutanlığı'ndan temin edilerek intihar ve intihar girişimleri bilgilerine ulaşılmıştır.

Araştırma bulgularına göre, yıllara göre en çok intihar ve intihar girişimleri, 2001 yılında gerçekleşmiştir.

Bu çalışmada, intihar ve intihar girişimlerinin 15–30 yaş grubunda yoğunlaştığı görülmektedir. Van'da elde edilen bu sonuçlar TUIK (İntihar istatistikleri, 2001: 22)'nün Türkiye verilerine göre intihar edenlerin 15–34 yaş grubunda yoğunlaştığı belirtilmekte, elde ettiğimiz bulgularla (15–30 yaş) benzerlik göstermektedir.

15 yaş ve altındaki intihar oranları araştırmamızda yüksek bulunmuştur. Bu grupta intihar ve intihar girişimleri cinsiyete bakılmaksızın %13,5 olarak tespit edilmiştir. Güler (1993: 212) Türkiye'de “Son 10 Yılda İstatistiklere Yansayan İntiharların Sosyolojik Açından Değerlendirilmesi” araştırmasında 15 yaş ve altındaki çocuklarda intihar ve intihar girişimini %3,3 olarak bulmuştur. Van'daki sonuçların hayli yüksek çıkması çok önemlidir ve üzerinde dikkatle durulmalıdır.

Birçok toplumda yaş ilerledikçe intihar ve intihar girişiminin arttığı görülse de, Van'daki çalışmada 45 yaş verilen nüfusta intihar ve intihar girişimlerinin azlığı da dikkat çekicidir. Lester (1980)'de ölümle biten intiharlarda cinsiyet ve yaş dağılımını incelediği araştırmasında intiharın yaşa göre dağılımında erkekler ve kadınlar arasında fark olduğunu belirtmiştir. Tüm toplumlarda erkekler yaş ilerledikçe intihar ederken, intihar sıklığının 75 yaş sonrasında gerçekleşmiş olduğunu; kadınlarda ise ekonomik durum yükseldikçe 55–64 yaş grubunda artmakta olduğunu belirtmektedir. İntihar sıklığının her iki cinste de gençlerde ve yaşlılarda olmak üzere iki dönemde arttığı ifade edilmektedir (akt. Güler, 1993: 211; Doğan & Özbek, 1991: 189; Koç & Albayrak, 1993: 58, 59). Genel anlamda ülkemizde, özel olarak bölgemizde ve Van'da kültür ve geleneksel aile yapısından kaynaklanan

yaşlılara saygı duyulması, sahip çıkılması ve değer verilmesi bu durumun azalması ihtimalini akla getirmektedir.

TUİK (İntihar istatistikleri, 2001: 7)' verilerine göre, Türkiye genelinde meydana gelen 2584 intihar vakasının %64,9 erkek, %35,1 ise kadın intiharlarıdır. Durkheim "İntihar" adlı kitabında dünyanın bütün ülkelerinde kadınların erkeklere göre çok daha az intihar ettiğini ifade etmektedir (2002: 182). Dünya'da ve Türkiye geneline baktığımızda kadın intiharları erkeklerin yarısı kadar iken Van'daki çalışmamızda kadın intiharları, erkek intiharından daha fazladır (intihar; kadın %18,6, erkek %16,5). Bu farklılıklar mutlaka nedensellik incelemelere konu olmalıdır.

İntihar girişimi de kadınlarda erkeklerin iki katı fazladır. Bu durum diğer çalışmalarla benzerlik göstermektedir. Bu doğrultuda çalışmaları olan Dilsiz vd., (1992: 368), intihar girişiminde bulunanların ergenlerin daha çok 16-17 yaşlarında ergenlik dönemindeki kızlar olduğu saptanmıştır. Çalışmayan, düşük eğitim ve gelir düzeyindekilerin çoğunluğu oluşturduğunu; en sık gözlenen risk faktörlerinin, aile sorunu ve son beş yılda obje kaybı olduğunu belirtmektedir. Çalışmamızda intihar girişimi, kadınlarda 15-20 yaş grubunda erkeklerin üç katı, genel toplamda da erkeklerin iki katı kadardır. Ziyalar (1980: 268), "Sosyal Psikiyatri" adlı kitabında intihar girişiminde bulunan ancak başaramayan kadın sayısının erkeğe nazaran beş kat yüksek bulunduğunu, belirterek, bu durumu "kadınların dikkat çekmek" amaçlı intihar girişimi ile açıklamaktadır.

İntihar ve intihar girişimi nedenleri sıralamasına baktığımızda Tablo 7.de görüldüğü gibi "ruhi bunalım" birinci sırada yer almaktadır. "Ruhi bunalım" ile ne kastedildiği çok açık bir şekilde ortaya konmamıştır. Güler (1993: 213)'in belirttiği gibi içinde yaşanan olumsuz toplumsal koşullar; öte yandan, bireyin ruhsal bunalım geçirmesine neden olabilmektedir.

TUİK (İntihar İstatistikleri, 2001: 47) verilerine göre ise birinci sırayı hastalıklar, ikinci sırayı aile geçimsizliği ve üçüncü sırayı da geçim zorluğu almaktadır. Nedenlerin sıralaması yönünden Tablo 7.ye bakıldığında bulgularımızda hastalık ya da sağlık altıncı sırada bulunmaktadır. Çalışmamızdaki sonuçlar TUİK'in bu konudaki verilerinden farklıdır. Öte yandan "aile geçimsizliği" ikinci sırada yer almakta ve TUİK sonuçlarıyla uyum göstermektedir. Okuyucu (1988: 61) bu konuda yaptığı araştırmada; intihar girişimi nedenlerinden birinci sırayı aile ilişkilerinin, ikinci sırayı kız ve erkek arkadaş problemlerinin aldığını belirtmektedir. Yine aynı konuda çalışmaları olan Dilsiz ve

*Van'da 2000-2003 Yılları Arasında Meydana Gelen İntihar Ve İntihar Girişimleri:
Çeşitli Değişkenler Açısından Bir Karşılaştırma
(Suicides and Attempted Suicides between 2000 and 2003 in Van: An Assessment of
Suicides in Respect of Several Variants)*

arkadaşlarının, (1992: 144, 145) yaptığı çalışmada en önemli intihar nedeninin “aile içi sorunlar” olduğunu belirtilirken, intihar yeri olarak evin seçilmesi “hem sorun yaratanları cezalandırma” hem de “yardım arama ve soruna dikkat çekme davranışı” olarak açıklamaktadır.

Çalışmamızda intihar ve intihar girişimi kadın ve erkekte, evlilere nazaran bekârlarda daha fazla bulunmuştur. Diğer çalışmalar da da benzer sonuçlar ortaya çıkmıştır. Toplumumuzda meydana gelen intiharları ilk kez araştıran Arkun (1978: 84) “İntiharın Psikodinamikleri” adlı kitabında, evliliğin koruyucu bir faktör olduğunu bildirmektedir. Yaptığımız bu araştırmada da evliliğin koruyucu bir faktör olarak karşımıza çıkması, Arkun' un görüşleri ile benzerdir. “Bütün yaş gruplarındaki bekâr erkek ve kadınlar, dullardan daha fazla intihar etmektedir” (1978: 88). Ve intiharın, aile topluluğunun bütünleşme ölçüsüyle ters orantılı olarak değişmektedir. Dul kadın, dul erkeğe göre daha az intihar etmektedir. Kadınların erkeğe nazaran duygusal yetilerinin çok güçlü olmasından, aile çevresi dışında kendisini kolayca ifade edebildiğinden kaynaklandığını savunmaktadır Durkheim (2002: 235, 244). Bir başka çalışmada ise, (Deniz vd., 2001: 35)'in Batman'da yaptığı intihar çalışmasında tüm intihar edenlerin arasında bekar olanların oranı her iki cins için yüksek bulunduğunu belirtmektedir. Ancak, Özçelik (1995: 105)'in araştırmasında intiharların evlilere nazaran bekârlarda daha yüksek bulunduğunu belirtmesi çalışmamızdaki bulgularla çelişmektedir.

Meslek dağılımları göz önüne alındığında kadınlarda, intihar (16 kişi) ve intihar girişiminde (65 kişi) bulunanların en yüksek oranlarını ev hanımları oluşturmaktadır. Yapılan bazı çalışmalarda, kadınların aile ve evlilik sorunlarının intihar girişimi nedenleri arasında ilk sırada yer aldığı belirtilmektedir (Doğan vd, 1991: 195). İkinci sırayı, intihar (14 kişi) ve intihar girişiminde bulunanlardan (48 kişi) ev kızları takip etmektedir. Ökten, Dilsiz vd., (1993: 4) çalışmalarında ruhsal sorunlu gençlerin, ailelerini yanlış algıladıklarına dikkat çekmektedir. İletişim güçlüğü, ilgi azlığı, problemlerin çözümünde aile içindeki olumsuzluklar ve rol kargaşası gençleri zorlamaktadır. Bizim çalışmamızda intihar girişiminde bulunan gençlerin çoğunluğunu kızlar oluşturmaktadır.

Van'da 2000–2003 yılları arasında meydana gelen intiharda, çeşitli yöntemler kullanılmıştır. İntihar eden kadınlar ve erkeklerin çoğunluğu kendini asarak ve ateşli silah kullanarak intihar etmişlerdir.

Batman'da yapılan benzer araştırmaya göre, intihar vakalarının %62,7'sinin kendini asarak, %21.3'ünün ateşli silah kullanarak, %2,7'sinin yüksekte atlayarak ve %2.7'sinin de ilaç içerek meydana geldiği bildirilmektedir (Deniz vd., 2001: 40).

TUIK (İntihar istatistikleri, 2001: 24) verilerinde, kadınlarda ve erkeklerde Türkiye'de intihar edenlerin çoğunluğunun birinci sırada kendini asarak, ikinci sırada ateşli silah kullanarak, üçüncü sırada ise kimyevi madde içerek intihar edenlerin olduğu bildirilmektedir. Çalışmamızdaki sonuçlar da bu doğrultudadır. Kadınlarda kendini asarak intihar edenler %58,7, erkeklerde % 61,9 iken, kadınlarda ateşli silah kullananlar ise %35, erkeklerde ise %36,6'dır.

Yaşanan yerin özelliğine göre seçilen yöntemlerde farklılıklar görülmektedir. Yapılan araştırmalarda Güler (1993: 214) lmle sonuçlanan intihar vakalarında ateşli silah kullanma ve yüksekte atlama gibi kesin sonuç veren yöntemlerin kullanıldığını, intihar girişiminde ise kimyevi madde ve ilaç içmek gibi yaşama şansını arttıran yöntemlerin seçildiğini bildirmektedir. Güçlü (2001: 63) "İntihar" adlı kitabında, birinci sırada kendini asma, ikinci sırada ise yüksekte atlama olduğunu belirtirken, Koç ve Albayrak (1993: 67) "Türkiye'de İntihar Olgusu" başlıklı makalelerinde erkeklerin daha çok kendini asma, ateşli silah kullanma, kendini yakma, kesici alet kullanma gibi "sert" yöntemleri, kadınlara ise daha çok kimyevi madde kullanma gibi daha "az acı verici" yöntemleri kullandıklarını ifade etmektedirler. Van'daki intihar yöntemlerine göre, intihar eylemlerinde kadınlara ve erkekler aynı yöntemi kullanmaktadırlar.

Yaş ve yerleşim yerine göre intihar ve intihar girişimine bakıldığında, köylerde özelikle 15-25 yaş grubunda kadın intihar vakaları yüksek bulunmuştur (%48,7). Köyde bütün yaş grupları incelendiğinde kadın intihar oranlarının yüksek olması dikkat çekicidir (%60). Cinsiyet farkı gözetilmeden bakıldığında, köyde intiharların daha çok gerçekleştiği görülmektedir. Yaptığımız kadın toplantılarında bazı kadınlara köylerinde tre cinayeti işlendiğini, ancak bunlara kimi zaman intihar ss verildiğini ve bu nedenle de köyde intiharların fazla olduğunu bildirdiler. Bu durumun sosyal nedenleri üzerinde dşnlmelidir.

Araştırma yapılan dönemlerde (2001-2003) Van'da ki intihar ve intihar girişimlerinin oldukça yüksek olduğunu görmekteyiz. Kadınlara ve gençlerin risk grubunu oluşturduğunu, aile içi ilişkilerin ve sorunların önemli bir etken olduğunu bu çalışma bize göstermiştir. Bu alanda daha ayrıntılı verilerin incelenmesi ve kapsamlı çalışmaların yapılması konuya daha fazla işık tutacaktır.

Kaynaklar

- ARKUN, Nezahat (1978), İntiharın Psikodinamikleri, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fak.Yay.,No: 2508.
- İntihar İstatistikleri (2001), TÜİK, Ankara: TÜİK Matbaası.
- ÇEKİRGE, Pınar (1996), Niçin İntihar, İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi
- GENÇTAN, Engin (2004), *Psikodinamik Psikiyatri ve Normaldışı Davranışlar*, İstanbul: Metis Yayınları.
- DENİZ İdris & GÜNİNDİ, Aysel & ERSÖZ, Nihal İLDEŞ & TÜRKASLAN, Nesrin (2001), “1995–2000 Yılları Resmi Kayıtlarından ve Gerçekleşen İntihar Ve Girişimleri Üzerine Bir İnceleme”, *Aile Toplum Dergisi*, Eylül-Aralık, Cilt I, Sayı:4.
- DİLSİZ, Ahmet & DİLSİZ, Ferhan (1994), “Çocuk ve Gençlerde İntihar Girişimi Kontrollü Bir Çalışma”, 4. *Çocuk Ergen Psikiyatri Kongresi*, s. 2-3, Bursa.
- DİLSİZ, Ahmet & DİLSİZ, Ferhan (1993), “İntihar Girişimlerinde Belirtilen Nedenler”, *Kriz Dergisi* (Ankara Üniversitesi Psikiyatri Kriz Uy. ve Araş. Merk. Dergisi), Ankara.
- DOĞAN, Orhan & ÖZBEK, Hikmet (1991), “Özkıyım Girişimi Nedeniyle Yatırılan Hastaların Bazı Özellikleri”, *XXVII. Ulusal Psikiyatrik Bilimler Kongresi*, Antalya: Akdeniz Üniversitesi Yayını.
- DURKHEİM Emile (2002), *İntihar* (Fransızcadan Çev. Özer Ozankaya), İstanbul: Cem Yayınları
- GÜÇLÜ, Faruk (2001), *İntihar: Umutsuzluğun Tırmanışı*, Ankara: Sabev Yayınları, No:6.
- GÜRBÜZ, Kenan (2006), <http://www.evrensel.net>. Erişim Tarihi: 06.07.2007
- GÜLER, Zuhâl (1993), *Türkiye’de Son 10 Yılda İstatistiklere Yansıyan İntiharların Sosyolojik Açısından Değerlendirilmesi*, Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınları.
- KOÇ, İsmet & ALBAYRAK, Funda (1995), “Türkiye’de İntihar Olgusu”, *Nüfus Bilim Dergisi/Türk, J.Popul.Stud.*,15.

- OKUYUCU, Raşel (1998), *Ergenlik Çağı İntihar Girişimlerinde Psiko sosyal Etmenler*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Çocuk Sağlığı Enstitüsü Yayını.
- ÖZCAN, Köknel (1987), *Zorlanan İnsan*, İstanbul: Altın kitaplar
- ÖZÇELİK, Nurşen (1995), *Toplumsal İlişki Türlerinin İntihar Olgusu Üzerindeki Etkileri*, İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayını.
- ZİYALAR, Adnan (1980), *Sosyal Psikiyatri*, İstanbul: Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Psikiyatri Kliniği Vakfı Yayını.

Özet

Bu araştırma, durum saptamasına yönelik bir çalışmadır. Ancak yine de, teorik çerçevede intihar ve intihar girişimi kavramının çeşitli disiplinlerle ilişkisi incelenmeye çalışılmıştır.

Van'da 2000-2003 yılları arasında meydana gelen intihar ve intihar girişimine ilişkin bulguları ortaya çıkarmak amacıyla yapılan bu istatistik analiz çalışmasında, Van merkezine ait bilgiler Van Emniyet Müdürlüğünden, ilçe ve köylere ait bilgiler İl Jandarma Alay Komutanlığı'ndan temin edilmiştir.

Bu çalışmada kadın ve erkek intiharlarının, yaş, cinsiyet, intihar nedenleri, intihar türü, intihar şekli, medeni durum ve mesleki durum gibi değişkenler açısından karşılaştırılmıştır. Van'da 2000-2003 yılları arasında 268 kadın, intihar ve intihar girişimi tespit edilmiş, bu vakaların 80'i intihar, 188'i intihar girişimi olarak kayıtlara geçmiştir. Aynı tarihler arasında 163 erkek intihar ve intihar girişimi tespit edilmiş; bu vakaların 71'i intihar, 92'si ise intihar girişimi olarak tespit edilmiştir.

Araştırma bulgularımıza baktığımızda yıllara göre en çok intihar ve intihar girişimleri 2001 yılında gerçekleşmiştir. İntihar ve intihar girişimlerinin 15-30 yaş grubunda yoğunlaştığı görülmektedir. 15 yaş ve altındaki intihar oranları köylerde yüksek bulunurken, 45 yaş ve üzerinde intiharın azaldığı görülmüştür. Dünya'da ve Türkiye geneline baktığımızda kadın intiharları erkeklerin yarısı kadar iken, Van'da ki çalışmamızda kadın intiharları, erkek intiharlarından daha fazla görülmüştür (kadın 80, erkek 71). İntihar girişiminin de kadınlarda erkeklerin iki katı olduğu görülmektedir. İntihar ve intihar girişimi nedenleri sıralamasında ruhi bunalımlarda birinci, aile geçimsizliği ikinci sırada yer almaktadır. İntihar ve intihar girişiminde bulunanların en yüksek oranlarını ev kadınları ve kızları oluşturmaktadır. İntihar eden, kadınlar ve erkeklerin çoğunluğu kendini asarak ve ateşli silah kullanarak intihar etme yöntemini seçmişlerdir. Köylerde özellikle 15 -25 yaş grubunda intihar vakaları yüksek bulunmuştur.

İntihar ve intihar girişimlerinin Van'daki yüksekliği gösterdiğini, bu konunun sosyal bir sorun olarak varlığını sürdürdüğüne işaret sayılmalıdır.

Summary

This study was carried out in order to reveal findings related to suicides and attempted suicides in Van between 2000 and 2003. The data about suicides and attempted suicides were obtained from the records of Van Police Headquarters, and from the records of the Commandership of Provincial Gendarmerie Regiment.

In this research, male and female suicides were compared, and variables such as age, sex, reasons of suicide, types of suicide, means of suicide, marital status and occupation were studied.

A total number of 268 female suicides and attempted suicides occurred in Van between 2000 and 2003. Of them, 80 cases were recorded as suicides whereas 188 cases were attempted suicides. During the same period, of the 163 recorded male cases, 71 cases resulted in death.

The research findings showed that, the highest number of suicide and suicide attempts took place in 2001. The number of suicides and attempted suicides were seen to have reached its highest rate in the age group of 15 – 30. The suicide rate under the age of 15 appeared to be higher in villages, whereas it was lower in the group over 45. While the female suicides were the half number of male suicides both in the world and in Turkey, female suicides were higher than the male suicides in Van (80 women, 71 men). Suicide attempts in women were twice as much as the attempts in men. These findings are in accordance with similar studies. Among the major reasons of suicides and attempted suicides, psychological depression was determined to be in the first place. The second major reason was domestic problem. The housewives constituted the highest rate of suicides and attempted suicides. The majority of men and women who committed suicide either hanged themselves or used fire guns. Suicide rate was found to be higher among the villagers aged 15 to 25.

To conclude it can be said that suicides and attempted suicides have increased significantly in Van which is a threatening social problem. It is apparent that suicides and attempted suicides have increased in Van and this phenomenon continues to be a serious social problem.